

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο Προϊστάμενος του Τμήματος
Γραμματειακής Υποστήριξης
και Εξυπηρέτησης του Πολίτη
του Υπουργείου Εσωτερικών
Εμμανουήλ Κυρίμης

Ψηφιακά υπογεγραμμένο: ΩΞ6246MTΛ6-PΩΑ
από EMMANOUIL KYRIMIS
Ημερομηνία: 2020.02.06
10:20:42 EET

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗΣ
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ Τ.Α.
ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ Τ.Α. Α' ΒΑΘΜΟΥ**

**Ονομασία ή μετονομασία
οδών, πλατειών ή συνοικιών**

Αριθμός Εγκυκλίου: 6
ΑΠ: 8257/ 3-2-2020
ΑΔΑ:

Περιεχόμενα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	3
1. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ – ΑΚΟΛΟΘΟΥΜΕΝΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΟΝΟΜΑΣΙΑΣ ΟΔΩΝ - ΠΛΑΤΕΙΩΝ - ΣΥΝΟΙΚΙΩΝ.....	4
2. ΜΕΤΟΝΟΜΑΣΙΑ ΟΔΩΝ - ΠΛΑΤΕΙΩΝ - ΣΥΝΟΙΚΙΩΝ.....	6
3. ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ - ΕΛΕΓΧΟΣ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ	7

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Μεταξύ των αρμοδιοτήτων των δήμων της χώρας περιλαμβάνεται η ονομασία και μετονομασία οδών, πλατειών ή συνοικιών καθώς και η αρίθμηση κτισμάτων της εδαφικής τους αρμοδιότητας¹.

Πρόκειται για κρατικού χαρακτήρα αρμοδιότητα, απονεμημένη στην πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση, δεδομένου ότι *«έχει προεχόντως μή τοπικόν χαρακτήρα, καθ' όσον δύναται νά αφορά και εις τους κατοίκους άλλων περιοχών ή και ολοκλήρου της Χώρας, διότι ή εν λόγω ονομασία ή μετονομασία οδών ή πλατειών, συνδέεται πολλάκις προς γενικότερων ζήτημα τής απονομής τιμής προς πρόσωπα, κράτη, πόλεις κλπ., ή τής διατηρήσεως της μνήμης ιστορικών συμβάντων εύρυτέρας σημασίας»*².

Επομένως, η απόδοση τιμής σε πρόσωπα ή ιστορικά γεγονότα δέον να απηχεί την σύμφωνη γνώμη της πλειοψηφίας των δημοτών, ούτως ώστε να μην εγείρονται αμφισβητήσεις και να καθίσταται ευχερής η αποδοχή της ενέργειας της δημοτικής αρχής. Προς τούτο υπενθυμίζεται η δυνατότητα προηγούμενης διαβούλευσης από την επιτροπή που προβλέπεται στο άρθρο 76 του ν. 3852/2010.

Περαιτέρω, στις περιπτώσεις ονομασίας νέων οδών ή μετονομασίας υφισταμένων, προτείνεται η απόφαση του δημοτικού συμβουλίου να αφορά σε όλη την οδό και να αποφεύγεται η κατάτμησή της μέσω χρήσης πλέον της μίας ονομασίας, προκειμένου να μην προκαλείται σύγχυση των πολιτών.

Επίσης συνιστάται για λόγους ομοιομορφίας και κυρίως χρηστικότητας, η αρίθμηση των οδών να γίνεται με αύξουσα αριθμητική σειρά από ανατολή προς δύση και από βορρά προς νότο, με τους ζυγούς αριθμούς να βρίσκονται στην δεξιά πλευρά του δρόμου.

Εξάλλου, η Ελληνική Στατιστική Αρχή, με έγγραφό της προς το Υπουργείο Εσωτερικών, εν όψει της επικείμενης Γενικής Απογραφής Κτηρίων και Πληθυσμού – Κατοικιών, για την διευκόλυνση και την πληρότητα του έργου της αιτείται όπως «οι Δήμοι της Χώρας να προβούν το συντομότερο δυνατό στην ονοματοθεσία των οδών – πλατειών και στην αρίθμηση των οικοδομών στους οικισμούς που κατά την κρίση των αρμοδίων Τεχνικών Υπηρεσιών έχουν κανονική ρυμοτομία και στους οποίους υπάρχει έλλειψη (μερική ή ολική) των ανωτέρω *στοιχείων*».

Με την παρούσα εγκύκλιο, κατόπιν ερωτημάτων που υποβλήθηκαν στο Υπουργείο Εσωτερικών, δίνονται οδηγίες για την πληρέστερη άσκηση της εν λόγω αρμοδιότητας.

¹ Άρθρο 75 παρ. Ιγ περ. 14 του ν. 3463/ 2006

² ΣΤΕ ολ. 1316/ 1979

1. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ – ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΜΕΝΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΟΝΟΜΑΣΙΑΣ ΟΔΩΝ - ΠΛΑΤΕΙΩΝ - ΣΥΝΟΙΚΙΩΝ

A. Η ονομασία ή μετονομασία οδών, πλατειών ή συνοικιών γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8 του Κώδικα Δήμων & Κοινοτήτων (ΚΔΚ, κυρωτικός ν. 3463/2006), όπως ισχύει.

Η ονομασία ή μετονομασία οδών, πλατειών ή συνοικιών γίνεται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου. Της απόφασης προηγείται εισήγηση του συμβουλίου κοινότητας, για κοινότητες με μόνιμο πληθυσμό άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων, ή του πρόεδρου κοινότητας για κοινότητες με μόνιμο πληθυσμό έως τριακόσιους (300) κατοίκους.

Στους δήμους στους οποίους δεν συγκροτούνται κοινότητες, η απόφαση λαμβάνεται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου χωρίς να απαιτείται εισήγηση άλλου οργάνου της αυτοδιοίκησης.

B. Επιπλέον της εισήγησης του συμβουλίου της κοινότητας, όπου απαιτείται, συστατικό στοιχείο λήψης της τελικής απόφασης του δημοτικού συμβουλίου αποτελεί η σύμφωνη γνώμη επιτροπής, η οποία αποτελείται από:

α) Τον προϊστάμενο του Τμήματος Διοικητικού – Οικονομικού ή τον προϊστάμενο του Τμήματος Προσωπικού της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή, σε ό,τι αφορά στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αιγαίου τον προϊστάμενο της Διεύθυνσης Διοικητικού – Οικονομικού Βορείου ή Νοτίου Αιγαίου, ως Πρόεδρο,

β) Δύο εκπρόσωπους της Περιφερειακής Ένωσης Δήμων, που ορίζονται με τους αναπληρωτές τους από την Εκτελεστική Επιτροπή της, και

γ) Δύο καθηγητές της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης κλάδου ΠΕ 02, οι οποίοι ορίζονται, μαζί με τους αναπληρωτές τους, από τον Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

Η Επιτροπή, η οποία αποτελεί όργανο της "Κρατικής Διοικήσεως"³, συγκροτείται με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, σε επίπεδο νομού. Με την ίδια απόφαση ορίζεται ο γραμματέας και ο αναπληρωτής του, οι οποίοι είναι υπάλληλοι της Αποκεντρωμένης Διοίκησης του κλάδου ΠΕ Διοικητικού.

Επισημαίνεται, η απόφαση συγκρότησης της Επιτροπής δεν δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, δεδομένου ότι η προϋπόθεση που απαιτείται προκειμένου να δημοσιευθούν οι σχετικές αποφάσεις⁴, ήτοι ο καθορισμός αμοιβής

³ ΣΤΕ 2396/2019, 3681/2007

⁴ Σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 2 περ. ιβ του ν. 3469/ 2006, στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως δημοσιεύονται "οι πράξεις διορισμού μονομελών και οι πράξεις συγκρότησης συλλογικών οργάνων διοίκησης των φορέων του Δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα, οι τροποποιήσεις τους, οι αποφάσεις συγκρότησης αμειβόμενων επιτροπών και ομάδων εργασίας και οι αποφάσεις καθαρισμού των αμοιβών και αποζημιώσεων των μελών τους"

των μελών και του γραμματέα⁵, τελεί υπό τον περιορισμό του άρθρου 21 του ν. 4354/2015.⁶

Για τις συνεδριάσεις, την λειτουργία και την λήψη αποφάσεων της Επιτροπής, εφαρμόζονται, καταρχήν, οι διατάξεις του ν. 2690/1999.

Ειδικότερα:

α) Ο πρόεδρος καθορίζει την ημέρα, την ώρα και τον τόπο των συνεδριάσεων και καλεί τα τακτικά και τα αναπληρωματικά μέλη να συμμετάσχουν. Τα αναπληρωματικά μέλη αντικαθιστούν τα τακτικά εφόσον αυτά απουσιάζουν ή κωλύονται.

β) Η πρόσκληση γνωστοποιείται από τον γραμματέα στα μέλη της Επιτροπής (τακτικά και αναπληρωματικά) τουλάχιστον σαράντα οκτώ (48) ώρες πριν την συνεδρίαση, με κάθε πρόσφορο τρόπο (τηλεφώνημα, τηλεγράφημα, τηλεμοιτυπία, e-mail), ο οποίος μπορεί να ελεγχθεί μεταγενέστερα.

γ) Η Επιτροπή έχει απαρτία όταν παραβρίσκονται στις συνεδριάσεις τουλάχιστον τρία εκ των πέντε μελών που την απαρτίζουν.

δ) Οι συνεδριάσεις της επιτροπής είναι μυστικές.

Πριν την διαβούλευση των μελών της Επιτροπής, μπορεί να παραστεί κατά την συνεδρίαση και να παρουσιάσει τις απόψεις του ή να καταθέσει υπόμνημα, κάθε ενδιαφερόμενος πολίτης. Μετά την αποχώρηση των πολιτών, ακολουθεί η μυστική συνεδρίαση της Επιτροπής.

ε) Για κάθε συνεδρίαση, τηρούνται πρακτικά όπου αναγράφονται τα διαλαμβανόμενα σ' αυτή.

στ) Η ψηφοφορία των μελών για την λήψη της απόφασης είναι φανερή.

ζ) Για τη λήψη απόφασης απαιτείται πλειοψηφία των παρόντων μελών. Σε περίπτωση ισοψηφίας, υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου.

⁵ Σύμφωνα με το άρθρο 283 παρ. 3 του ν. 3463/ 2006, "Η αμοιβή των μελών του συμβουλίου του άρθρου 7 και των επιτροπών των άρθρων 6 και 8 του παρόντος, καθώς και των εισηγητών και των γραμματέων αυτών καθορίζεται, κατά συνεδρίαση, με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών".

⁶ Σύμφωνα με το άρθρο 21 παρ. 1 του ν. 4354/ 2015, "1. Τα κάθε είδους μόνιμα ή προσωρινού χαρακτήρα συλλογικά όργανα (επιτροπές, ομάδες εργασίας κ.λπ.) των φορέων που υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος, τα οποία προβλέπονται από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις ή συνιστώνται και συγκροτούνται με διοικητικές πράξεις, λειτουργούν εντός του κανονικού ωραρίου εργασίας των οικείων Υπηρεσιών ή σε χρόνο που καλύπτεται από υπερωριακή απασχόληση και δεν καταβάλλεται καμία αμοιβή ή αποζημίωση στα μέλη τους.

Κατ' εξαίρεση στους ιδιώτες - μέλη των ανωτέρω συλλογικών οργάνων καθορίζεται αποζημίωση με απόφαση του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τα πενήντα (50) ευρώ ανά συνεδρίαση και μέχρι πενήντα (50) συνεδριάσεις ετησίως.

Η αποζημίωση του προηγούμενου εδαφίου μπορεί να καταβάλλεται σε ιδιώτες και στην περίπτωση διενέργειας ελέγχων ή αξιολογήσεων από αυτούς.

Οι ανωτέρω υπουργικές αποφάσεις δεν υπάγονται στις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 77 του ν. 4270/ 2014 (Α' 143).

Ειδικά, για τους ιδιώτες μέλη των συλλογικών οργάνων του άρθρου 6 παρ. 6 του ν. 2286/ 1995 (Α' 19), τα οποία εξακολουθούν να λειτουργούν δυνάμει του άρθρου 376 παρ. 3 του ν. 4412/ 2016 (Α' 174), η απόφαση της παρούσας παραγράφου δύναται να εκδοθεί με αναδρομική ισχύ έως και τεσσάρων (4) ετών."

η) Η Επιτροπή μπορεί να λειτουργήσει, για χρονικό διάστημα έως τρεις μήνες, αν κάποια από τα μέλη της εκλείψουν ή απολέσουν την ιδιότητα βάσει της οποίας ορίστηκαν, υπό την προϋπόθεση της απαρτίας.

Για τη λήψη της απόφασης πραγματοποιείται διαλογική συζήτηση μεταξύ των μελών. Στα τηρούμενα πρακτικά, αναγράφονται, πέραν της ψηφοφορίας, και το σκεπτικό κάθε μέλους βάσει του οποίου συντάχθηκε υπέρ ή κατά της ονομασίας ή μετονομασίας.

Γ. Δεδομένου ότι η γνώμη που παρέχεται από το γνωμοδοτικό όργανο χαρακτηρίζεται εκ του νόμου σύμφωνη, το αποφασίζον όργανο, ήτοι το δημοτικό συμβούλιο, δεσμεύεται, ως προς το περιεχόμενο αυτής, με την έννοια ότι δεν μπορεί να ενεργήσει κατά τρόπο διαφορετικό από αυτόν που του υποδεικνύεται με τη γνωμοδότηση⁷.

Ειδικότερα, το δημοτικό συμβούλιο μπορεί:

- στην περίπτωση της θετικής σύμφωνης γνώμης από την Επιτροπή, είτε να εκδώσει πράξη σύμφωνα με την γνωμοδότηση, είτε να απέχει από την έκδοσή της υπό την προϋπόθεση παροχής ειδικής αιτιολογίας για την επιλογή⁸, εντός ευλόγου χρόνου ο οποίος δεν μπορεί να υπερβεί το τρίμηνο.⁹
- στην περίπτωση παροχής αρνητικής σύμφωνης γνώμης από την Επιτροπή, είτε να εκδώσει αρνητική πράξη, εντός ευλόγου χρόνου ο οποίος δεν μπορεί να υπερβεί το τρίμηνο, συμμορφούμενο προς την αρνητική γνωμοδότηση, είτε να μην εκδώσει πράξη οπότε η μόνη εκτελεστή και άρα προσβαλλόμενη απόφαση είναι η αρνητική γνώμη της επιτροπής¹⁰.

Εφόσον η σύμφωνη γνώμη ενσωματωθεί σε θετική ή αρνητική εκτελεστή πράξη του δημοτικού συμβουλίου, αποτελεί μη αυτοτελή, μη εκτελεστή πράξη¹¹.

2. ΜΕΤΟΝΟΜΑΣΙΑ ΟΔΩΝ - ΠΛΑΤΕΙΩΝ - ΣΥΝΟΙΚΙΩΝ

Η μετονομασία επιτρέπεται για εξαιρετικούς λόγους.

Για παράδειγμα, λόγο μετονομασίας θα μπορούσε να συνιστά η ύπαρξη οδού στον ίδιο δήμο, ή σε πολύ κοντινή απόσταση σε όμορο δήμο, με το ίδιο όνομα, ή οδού με δυσπρόφερτο ή κατά κρίση ακατάλληλο όνομα, κ.τ.λ.

Συνεπώς, η επίκληση «εξαιρετικών λόγων» πρέπει να αιτιολογείται σαφώς, ειδικώς και επαρκώς στο πρακτικό της απόφασης ή να προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου.

Επισημαίνεται ότι, πρόκειται για αρμοδιότητα που πρέπει να εφαρμόζεται με φειδώ, δεδομένων των επιπτώσεων που συνεπάγεται η αλλαγή ονομασίας τόσο στην καθημερινότητα των πολιτών όσο και στην προσαρμογή της οικονομικής και

⁷ ΣΤΕ 460/2001

⁸ ΣΤΕ 3231/2015, 1028/2006

⁹ Άρθρο 2, ν. 2690/1999

¹⁰ ΣΤΕ 225/2011, 2036/2007

¹¹ ΣΤΕ 161/2016

1. Απόφαση δημοτικού συμβουλίου με την οποία διαπιστώνεται η ανάγκη ονομασίας ή μετονομασίας οδού κλπ	Δημοτικό Συμβούλιο	Η εισαγωγή του θέματος στο δημοτικό συμβούλιο, από τον πρόεδρο αυτού, οποτεδήποτε και με οποιαδήποτε αφορμή.
2. Αποστολή της απόφασης του δημοτικού συμβουλίου στο συμβούλιο κοινότητας ή στον πρόεδρο κοινότητας (εφόσον υφίσταται κοινότητα) προκειμένου να εισηγηθεί την ονομασία ή μετονομασία	Συμβούλιο Κοινότητας	Το δημοτικό συμβούλιο τάσσει προθεσμία εντός της οποίας το συμβούλιο κοινότητας ή ο πρόεδρος κοινότητας παρέχει την εισήγησή του. Εφόσον η τασσόμενη προθεσμία παρέλθει άπρακτη, ακολουθείται η επόμενη ενέργεια (3). Στην περίπτωση που δεν υφίσταται κοινότητα, για την ονομασία ή μετονομασία
3. Αποστολή της εισήγησης στην επιτροπή του άρθρου 8 του ν. 3463/ 2006 προκειμένου να γνωμοδοτήσει	Επιτροπή του άρθρου 8 του ν. 3463/2006	Προκειμένου να μην εκκρεμούν αιτήματα ονομασίας ή μετονομασίας οδών κλπ, προτείνεται η συνεδρίαση της επιτροπής τουλάχιστον μία φορά το μήνα, εφόσον υπάρχει υποχρέωση σχετικά αιτήσεων.
4. Απόφαση του δημοτικού συμβουλίου επί της σύμφωνης γνώμης της επιτροπής	Δημοτικό Συμβούλιο	Στην συνεδρίαση καλείται υποχρεωτικά, με δικαίωμα ψήφου, ο πρόεδρος της κοινότητας στην περίπτωση που αφορά στην ονομασία ή μετονομασία δρόμων κλπ της κοινότητας αυτής (άρθρα 81 & 82 του ν. 3852/ 2010). Η πρόσκληση και συμμετοχή στην συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου μέσω παρόχης ψήφου του προέδρου της κοινότητας πραγματοποιείται σύμφωνα με τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου.
5. Δημοσίευση και ανάρτηση της απόφασης	Αρμόδια υπηρεσία του δήμου	Η δημοσίευση και ανάρτηση πραγματοποιείται αμελητί από τον αρμόδιο υπάλληλο του δήμου. Καίτοι η απόφαση του δημοτικού συμβουλίου είναι εκτελεστή από τη δημοσίευσή της, προτείνεται η αναστολή εκτέλεσής της μέχρι την άπρακτη πάροδο του χρονικού διαστήματος των δεκαπέντε (15) μηνών σύμφωνα με το άρθρο 22 παρ. 2 του ν. 3852/2010.

6. Πραγματοποίηση της υλικής ενέργειας ονομασίας ή μετονομασίας της οδού κλπ

Αρμόδια υπηρεσία του δήμου κατά περίπτωση

Αναγκαία καθίσταται η ενημέρωση δημοτών, υπηρεσιών και επιχειρήσεων, για την ονομασία ή μετονομασία οδού κλπ, μέσω της ιστοσελίδας του δήμου καθώς και κάθε άλλου πρόσφορου μέσου ή τρόπου. Αυτονόητη είναι και η τοποθέτηση ή αλλαγή πινακίδων πληροφορίας.

Για περαιτέρω διευκρινίσεις ή πληροφορίες αναφορικά με τα διαλαμβανόμενα στην παρούσα εγκύκλιο, μπορείτε να απευθύνεστε στην ηλεκτρονική διεύθυνση d.oio@ypes.gr καθώς και στους παρακάτω υπαλλήλους:

Διεύθυνση	
ΠΡΟΕΚΤΕΛΕΣ	
Γαλάνης Κώστας	
Γεωργακοπούλου Παρασκευή	213 136 4337
Διαμάντη Μαρία	
Ζαγορίτης Λάζαρος	213 136 4954
Μπουδούρης Γιώργος	
Νάσσινα Δέσποινα	213 136 4378
Ντάβα Ρένια	213 136 4027
Οικονομίδης Δημήτρης	
Τζουμαϊλής Αλέξανδρος	213 136 4346

Την παρούσα εγκύκλιο μπορείτε να την αναζητήσετε και στον ιστότοπο του Υπουργείου Εσωτερικών, στην ηλεκτρονική διεύθυνση <https://www.ypes.gr>.

Ο Υφυπουργός

Θεόδωρος Λιβάνιος

Αποδέκτες

1. Αποκεντρωμένες Διοικήσεις
2. Δήμοι της χώρας
3. Γενική Γραμματεία Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων Προεδρίας της Κυβέρνησης.
4. ΕΛ.ΤΑ.
5. Ελληνική Στατιστική Αρχή
(επί αριθ. πρωτ. ΓΠ – 565/ 25-11-2019 εγγράφου σας)

Εσωτερική Διανομή

1. Γραφείο Υπουργού
2. Γραφείο Υφυπουργού
3. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Εσωτερικών και Οργάνωσης